

PÉNZESGYŐR

Településszerkezeti terv

2004. szeptember

Pénzesgyőr, Településszerkezeti terv
Készítette
Pénzesgyőr Önkormányzat Polgármesteri Hivatala megbízásából
a
Magyarország Fesztivál Kft. és a TÁJOLÓ-TERV Kft.
2004-ben

Generál tervező:	Magyarország Fesztivál Kft Kistérség- és Településfejlesztési Iroda 8273 Monoszló, Fő u. 23.
Felelős tervező:	Németh Ferenc okl. építészmérnök, vezető településtervező TT-1 19-0221/2001 Magyarország Fesztivál Kft
Településtervezés:	Németh Ferenc vezető településtervező Magyarország Fesztivál Kft Peer András tervező gyakornok Auer Jolán vezető terület- és településtervező K1, TT-1, TR1-5001/01 TÁJOLÓ-TERV KFT. Jaczenkó Judit okl. tájépítészmérnök K2-01-5156/03 TÁJOLÓ-TERV KFT.
Építészet:	Németh Ferenc okl. építészmérnök
Tájrendezés, zöldfelületek, környezetalakítás:	Auer Jolán TÁJOLÓ-TERV Kft Jaczenkó Judit TÁJOLÓ-TERV Kft
Energia közművek	Hanczár Zsoltné okl. gépészmérnök, MK: 01-2418 okl. városépítő szakmérnök KÉSZ Kft.
Vízi közművek	Bíró Attila okl. építőmérnök MK: 01-2456 KÉSZ Kft.
Közlekedés	Heckenast Judit okl. közlekedésmérnök MK: 01-5295 Heckenast & Heckenast Bt.
Településfejlesztés	Németh Ferenc
Munkatársak	Némethné Dévényi Judit Koncz Ágnes

TARTALOMJEGYZÉK.....	
I. HATÁROZATI JAVASLAT	4
II. HATÁROZATI JAVASLATTAL JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ	5
Területhasználat, településszerkezet	5
BELTERÜLET.....	5
Beépítésre szánt területek:	5
Településközpont vegyes területek.....	6
Gazdasági területek	6
Különleges területek.....	6
Beépítésre nem szánt területek:	6
Zöldterületek	6
Vízgazdálkodási terület	7
Külterület.....	7
Beépítésre szánt területek.....	8
Falusias lakóterület.....	8
Gazdasági területek	8
Különleges terület	8
Beépítésre nem szánt területek.....	8
Erdőterületek.....	9
Mezőgazdasági területek	9
Vízgazdálkodási terület	9
III. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK.....	10
Tájrendezési, külterületi területfelhasználási javaslat.....	10
Zöldfelület-fejlesztési javaslat	12
A közhasználatú zöldfelületek fejlesztése	12
A közhasználat elől elzárt zöldfelületek fejlesztése	13
Környezetalakítási javaslat	13
A belterületek fejlesztése	14
Javasolt fejlesztési területek	14
Geológiai Tanösvény (Pénzesgyőr-Hárskút).....	16
Épített, táji, természeti értékek és a látvány védelme	16
Épített környezet védelme Helyi védelem.....	16
Műemléki és régészeti összefoglaló	17
Műemlékek Pénzesgyőr község területén.....	17
Régészeti lelőhelyek Pénzesgyőr közigazgatási területén.....	18
Közlekedésfejlesztési javaslat.....	18
Közműfejlesztési javaslat.....	19
Vízellátás.....	23
Szennyvíz és csapadékvíz elvezetés	23
Energiaellátás	25
Villamosenergia ellátás	26
Földgázellátás.....	28
Hírközlés	28

I. HATÁROZATI JAVASLAT

...../2004. (.....) sz. önkormányzati határozat

Pénzesgyőr Önkormányzati Testülete 2004.....-i hatállyal megállapítja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 7.§. (3) bekezdésének b) pontja alapján Pénzesgyőr településszerkezeti tervét és leírását.

(A településszerkezeti terv és leírás a határozat mellékletei: 1. sz. melléklet: Pénzesgyőr településszerkezeti terve M 1: 10 000 tervlap, 2. sz. melléklet: Pénzesgyőr településszerkezeti terve szöveges leírása)

.....
jegyző

.....
polgármester

Szerkezeti terv leírása

II. HATÁROZATI JAVASLATTAL JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ

A településszerkezeti terv belterületen a következő terület-felhasználási egységeket határozza meg:

Területhasználat, településszerkezet

BELTERÜLET

Beépítésre szánt területek:

- lakóterületek
 - kertvárosias lakóterület
 - falusias lakóterületek
- vegyes területek
 - településközpont-vegyes területek
- gazdasági területek
 - kereskedelmi, szolgáltató
 - mezőgazdasági major
- különleges területek
- temető
- nagyterjedésű sportterület

Beépítésre nem szánt területek:

- zöldterületek
- közlekedési és közmű területek
- vízgazdálkodási területek

Beépítésre szánt területek:

Kertvárosias beépítésű terület a település északi felében lévő még beépítetlen részen létesülő lakóterület, ahol az átlagosnál szélesebb és nagyobb lakótelkek kerülnek kialakításra állattartás i lehetőség nélkül és a mai gazdasági és életviteli igényekhez alkalmazkodó szabadon álló beépítés lesz. Az épületek megjelenése anyaghasználatban alkalmazkodik a hagyományoshoz, de formavilága szabadabb.

Falusias lakóterületek, melyek a település többi lakóterületi beépítésére érvényes. Ennél intenzívebb beépítés hosszabb távon sem célszerű.

A falusias beépítésen belül lényeges településképi jellegű a védett beépítettségű terület (Lf-é), mely meghatározó jelentőségű. Szabályozása részletesebb a többi lakóterületnél.

A meglévő lakóterületi szabályozások megtartják a jelenleg is érvényes paramétereiket.

Az új lakóterületeken a foghíjak kivételével nagyobb építési telket és szabadonálló beépítést is lehetővé teszünk, a megváltozott életvitel és gazdaság kívánalmai szerint. Ez alól csak a településmagot körülvevő terület kivétel, ahol a telekstruktúra miatt is marad az oldalhatáron álló beépítési lehetőség.

Településközpont vegyes területek

azért kerültek kijelölésre, hogy a település kialakulófélben lévő településközpontja intenzívebben fejlődhessen és többfajta funkcióra is lehetőséget nyújtson.

Gazdasági területek

Kereskedelmi, szolgáltató terület a már meglévő belterületi volt mezőgazdasági major, üzem helyén ma is meglévő terület, ahol csak lakóterületi emissziós normákat teljesíteni tudó tevékenységek folyhatnak a jövőben.

Különleges területek

Pénzesgyőr belterületén 2 **temető** található, melyek területi kiterjedése kielégíti a település temetkezési igényeit, ezért temető bővítési terület a Településszerkezeti tervben nem került kijelölésre.

Beépítésre nem szánt területek:

Zöldterületek

A település zöldterületek tekintetében hiányosságokkal küzd, jelenleg csupán egy sportpálya áll a szabadba vágyók rendelkezésére. Bár a település családi házas beépítésű, a sportolási, a közösségi játék és pihenés lehetőségeinek biztosítása, a kondicionáló felületek növelése, valamint a településesztétikai érték fokozása új zöldterületek kialakítását teszi szükségessé. Erre alkalmas helyek a három településrész közötti, jelenleg beépítetlen területek: a belterület közvetlen szomszédságában lévő (belterületbe vonandó), Gerence-patak melletti gyep- és erdőterületek, és a Gerence-patakba ÉK-i irányból érkező vízfolyás menti területek, valamint a belterület É-i részén tervezett lakóterület-bővítés területének egy része.

A kijelölt zöldterületek szerkezeti szempontból meghatározó szerepűek, egyrészt a települési karakter szempontjából védendő három településrész vizuális elválasztását, a vízfolyások védelmét, továbbá az É-i és D-i, valamint a K-i és Ny-i irányban lévő külterületi értékes élőhelyek, gyep- és erdőterületek közötti összeköttetést biztosítják.

Vízgazdálkodási terület

Vízgazdálkodási területbe a belterületet átszelő vízfolyások medre és partja tartoznak. A vízfolyások parti sávja 6-6 m, melyet a fenntartás érdekében a vízfolyásokkal közvetlenül határos építési telkeken belül is szabadon kell hagyni. A Településszerkezeti tervben a belterületen áthaladó vízfolyások mentén a lehetőségeknek megfelelően zöldterület került kijelölésre, így a vízfolyások a belterületi zöldfelületi rendszer, ill. összekötő elemként az ökológiai hálózat szerves részét képezik.

Külterület

Külterületen a Településszerkezeti terv a település kedvező tájképi-, természeti értékeinek megőrzését, ezen adottságoknak elsőbbséget adó fejlesztését irányozza meg.

Védelmet igénylő táji, természeti értékek:

- a Magas-Bakonyi Tájvédelmi Körzet területén lévő erdőterületek, erdőrezervátumok
 - a természeti területként nyilvántartott természetközeli gyepterületek és erdőterületek
 - ökológiai folyosók
 - természeti emlékek:
 - botanikai értékek (ösbükkök)
 - geológiai képződmények (gugyor, Oltár-kő)
 - források: Judit-forrás, Zoltay-forrás
- táji értékek (vallási emlékek, kőkeresztek)
- a kedvező tájképi megjelenés, a kedvező feltároló látványok

A javasolt külterületi területfelhasználás tehát a természeti adottságokra épülő tájhasználat, a tájkarakter védelmén alapul, melynek elérése érdekében az **alábbi célkitűzéseket** fogalmaztuk meg:

- a táji, természeti értékek védelme, fokozott figyelemmel a természetközeli növényzet – erdők és gyepterületek – védelmére,
- a természetközeli élőhelyek közötti kapcsolat, az ökológiai folyosók megőrzésének biztosítása,
- a külterületre jellemző kedvező tájképi megjelenés (erdő- és mezőgazdasági területek váltakozása, a tájképet negatívan befolyásoló gazdasági és lakó épületek hiánya) megőrzése,
- a mezőgazdasági területeken gazdasági és lakóépületeknek csak indokolt esetben történő elhelyezése,
- a külterületen megjelenő épületek, építmények tájba illő építészeti kialakítása.

E fenti célkitűzések figyelembe vételével a Településszerkezeti terv külterületen az alábbi beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területfelhasználási egységeket határozza meg:

Beépítésre szánt területek:

- falusias lakóterület (külterületi lakott hely)
- gazdasági területek
 - mezőgazdasági major
- különleges terület

- nagyterjedésű sportterület

Beépítésre nem szánt területek:

- erdőterületek
 - védelmi
 - gazdasági
 - honvédelmi
- mezőgazdasági területek
 - általános
- közlekedési és közmű területek
- vízgazdálkodási területek

Beépítésre szánt területek

Falusias lakóterület

Két kis kiterjedésű beépítésre szánt kialakult külterületi lakóterület van, melyek meg is maradnak. Ezek a Kerteskö felé vezető út mentén található. Falusias lakó területfelhasználás szabályozást kapnak. Új területként egy felhagyott bányaterület kerül még falusias lakóterületi területfelhasználásúba.

Gazdasági területek

Külterületi beépítésre szánt területek közé a meglévő, távlatban is **mezőgazdasági majorként** hasznosítandó területek: a belterület K-i szomszédságában elhelyezkedő, magántulajdonban lévő mezőgazdasági major területe, valamint a Kertesköi állattartó gazdaság területei tartoznak. Gazdasági területbe sorolásukat a mezőgazdasági területeken megengedett maximális beépítettség mértékét meghaladó jelenlegi beépítettségük indokolja. Speciális funkciójuk, valamint a funkció által meghatározott elhelyezhető épületek, építmények köre miatt a gazdasági területen belül külön - a belterületi, elsősorban kereskedelmi, szolgáltató tevékenységeknek helyet adó gazdasági területektől eltérő – övezeti besorolást kapnak.

Különleges terület

A belterület DK-i szomszédságában - a tulajdonosi igényeknek megfelelően - különleges területbe sorolt **nagyterjedésű sportterület** került kijelölésre, ahol a lovas- és ökoturizmushoz kapcsolódó épületek, létesítmények (lovaspályák, vendéglátó létesítmények, lovasfogadó, istálló épületek stb.) elhelyezésére nyílik lehetőség. Az érintett terület a Balaton-felvidéki Nemzeti Park által természeti területként nyilvántartott gyepterület, ezért a tervezett létesítmények kialakítása a Nemzeti Park Igazgatóság által megszabott feltételek szerint - fokozott figyelemmel a természetközeli növényzet és a táji értékek védelmére - történhet.

Beépítésre nem szánt területek

Erdőterületek

A település közigazgatási területén jelentős az erdősültség aránya, melyek megtartása tájképi, természetvédelmi jelentőségük, a talajminőség, valamint az erózió elleni védelem szempontjából indokolt.

Az erdőterületek nagy része természetvédelmi szempontból értékes terület, a Magas-bakonyi Tájvédelmi Körzet részét képezi, vagy természeti területként nyilvántartott terület.

Településszerkezeti szempontból jelentős szerepük van továbbá a település közigazgatási területét behálózó, É-D-i irányú, jelenleg többnyire gyep művelési ágú, de mára már beerdősült, vagy cserjésedő területeknek, melyek tájképgazdagító szerepük, valamint az ökológiai hálózatban betöltött összekötő szerepük miatt távlatban erdőterületként kezelendők.

Az erdőterületek funkciójuk, ill. elsődleges rendeltetésük szerint a Településszerkezeti tervben védelmi besorolást nyertek.

Mezőgazdasági területek

Pénzesgyőr közigazgatási területén a mezőgazdasági területek a talaj- és domborzati adottságoknak, illetve a tájhasználati hagyományoknak megfelelően többnyire szántó-, vagy gyepterületként hasznosítottak. A mezőgazdasági területek sajátos használatuk szerint az általános mezőgazdasági területekbe tartoznak, melyen belül a differenciált tájhasználat megőrzése és a tájkarakter védelme érdekében differenciált övezeti rendszer került meghatározásra. E szerint az egyes mezőgazdasági területfelhasználási kategóriák táji-, természetvédelmi értékük alapján az alábbi övezetekbe kerültek besorolásra:

- **védendő tájhasználatú mezőgazdasági övezet:** ide tartoznak a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság által természeti területként nyilvántartott, többnyire gyep művelési ágú mezőgazdasági területek, valamint az ökológiai hálózatban jelentős szerepet játszó mezőgazdasági területek. E területeken a természetvédelem érdekeinek kell elsőbbséget élvezni.
- **árutermelő mezőgazdasági övezet:** ide tartoznak a külterület előző övezetbe nem tartozó, többnyire szántó, kisebb részben gyep művelési ágú mezőgazdasági területei. E területeken a növénytermesztés, a gazdaságos mezőgazdasági termelés feltételeinek biztosítása a cél.

Vízgazdálkodási terület

Vízgazdálkodási területbe a vízfolyások medre és parti sávja tartoznak. E területek hasznosítása a vízügyi jogszabályoknak megfelelően és a vízügyi hatóság által meghatározottak szerint történhet.

III. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

Tájrendezési, külterületi területfelhasználási javaslat

Pénzesgyőr a Bakonyban fekvő, táji, természeti értékekben gazdag, gyönyörű tájképi adottságokkal rendelkező település. Bár természetvédelmi oltalom alatt álló terület, a Magas-Bakonyi Tájvédelmi Körzet Pénzesgyőrnek csak kis részét, az É-i egybefüggő erdőterületeket érinti, a közigazgatási terület többi részén további jelentős nagyságú, táji, természeti értékekben gazdag terület található, melyek az illetékes természetvédelmi hatóság, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság nyilvántartásában ún. természeti területként szerepelnek. A táji, természeti értékek gazdag tárháza a település távlati területfelhasználását alapvetően meghatározza.

Védelmet igénylő táji, természeti értékek:

- a Magas-Bakonyi Tájvédelmi Körzet területén lévő erdőterületek, erdőrezervátumok
 - a természeti területként nyilvántartott természetközeli gyepek és erdőterületek
 - ökológiai folyosók
 - természeti emlékek:
 - botanikai értékek (ösbükkök)
 - geológiai képződmények (gugyor, Oltár-kő)
 - források: Judit-forrás, Zoltay-forrás
- táji értékek (vallási emlékek, kőkeresztek)
- a kedvező tájképi megjelenés, a kedvező feltároló látványok

A javasolt külterületi területfelhasználás a természeti adottságokra épülő tájhasználat, a tájkarakter védelmén alapul, melynek elérése érdekében az egyes területfelhasználási egységeken belül differenciált övezeti rendszer kialakítása indokolt.

A közigazgatási terület túlnyomó részét kitevő **mezőgazdasági területeken** belül – a változatos használat nyújtotta tájkarakter, a természeti és tájképi értékek megőrzése érdekében – két övezet lehatárolása vált szükségessé.

Védendő tájhasználatú mezőgazdasági területként javasoljuk kezelni a természeti területként nyilvántartott, valamint az ökológiai hálózatban jelentős szerepet játszó, többnyire gyepek művelési ágú mezőgazdasági területeket. E területek jelenlegi állapotukban őrzendők meg, ezért tájhasználatukat elsősorban a védelmi érdekeknek kell alárendelni.

A táji, természeti értékek védelme érdekében az övezetben az alábbi előírások betartását tartjuk szükségesnek:

- javasoljuk a művelési ágak - különös tekintettel a gyepekre – megtartását,
- a tájkaraktert módosító gazdasági épületek, valamint lakóépületet is magába foglaló egyéni gazdaságok kialakítását az övezetben nem javasoljuk, kivéve az elengedhetetlenül szükséges (állatok téli szállás épületeit, de azokat is csak a természetvédelmi szakhatósággal előre leegyeztetetten).

- a tájképet jelentősen módosító hatása miatt az övezetben nem javasoljuk kerítések kialakítását, elhelyezését, kivéve az erdőterületekkel határos mezőgazdasági területeket, ahol vadvédelmi célú kerítés létesíthető,
- a természeti értékek védelme érdekében e területeken továbbá javasoljuk az extenzív jellegű, természet, ill. környezetkímélő gazdálkodás folytatását, a mezőgazdaságban használt kemikáliák – műtrágyák és növényvédőszeresek használatának mellőzését.

A külterület védendő tájhasználatú övezetbe nem tartozó mezőgazdasági területeit ún. **árutermelő mezőgazdasági övezetbe** javasoljuk sorolni. Az övezetbe főként szántó művelési ágú területek tartoznak, ahol a növénytermesztés, a gazdaságos mezőgazdasági termelés feltételeinek biztosítása a cél, így e területekre vonatkozó javaslatunk elsősorban a mezőgazdasági területek rendeltetésszerű használatára irányulnak.

A tájkép védelme érdekében e mezőgazdasági övezetben is csak abban az esetben javasoljuk gazdasági épületek kialakítását, ha azok a mezőgazdasági termelést szolgálják, ezért gazdasági épület, ill. otllakást is lehetővé tevő egyéni gazdaság kialakítását 30 ha-nál nagyobb telken, legfeljebb 0,1%-os beépítettséggel javasoljuk engedélyezni, ahol a lakóépület alapterülete nem haladhatja meg a 200 m² -t.

A mezőgazdasági területek mellett a külterületen jelentős tájalkotó elemek az **erdőterületek**, melyeket jelenlegi és tervezett funkciójuk, valamint természetvédelmi jelentőségük alapján szintén két övezetbe javasolunk sorolni.

Védett erdőterületként javasoljuk kezelni a természeti, táji értéket képviselő, a Magas-Bakonyi Tájvédelmi Körzeten belüli, ill. a BfNP Igazgatóság nyilvántartásában természeti területként nyilvántartott erdőket. Ezen erdőterületek a közigazgatási terület É-i és D-i részén nagyobb összefüggő területet alkotnak, a közöttük lévő széles sávban pedig kisebb-nagyobb foltokat képeznek. A gyepterületekkel együtt ezek a foltszerű elemek biztosítják az említett É-i és D-i összefüggő természetszerű elemek között az ökológiai kapcsolatot.

Az ökológiai folyosók közül kiemelkedőek az É-D-i irányban kirajzolódó, vízfolyásokat, árkokat kísérő beerdősült, ill. cserjésedő gyepterületek, melyek közül a védett erdőbe nem soroltakat javasoljuk **védő erdőként** kezelni.

Értékes tájalkotó elemek az ökológiai hálózatban is alapvető szerepet játszó, a közigazgatási területet, ill. belterületet átszelő vízfolyások, melyek a **vízgazdálkodási területbe** tartoznak. A vízfolyások külterületi szakasza többnyire természetközeli növényzettel (gyep- és erdőterületek) kísért, a belterületi szakasz viszont meglehetősen kopár. A vízfolyások ökológiai értékének növelése, az ökológiai kapcsolat folytonosságának biztosítása érdekében a Belterületi zöldfelület-fejlesztési javaslatban ismertetett fejlesztéseket, növénytelepítéseket javasoljuk megvalósítani.

Külterületen beépítésre szánt területként, **gazdasági területként** javasoljuk kezelni a belterület ÉK-i szomszédságában elhelyezkedő meglévő **major** területét, valamint a Kertesköi gazdaság beépített területeit, hiszen beépítési %-uk már jelenlegi állapotban is meghaladja a mezőgazdasági területen megengedett értéket. A majorok területén a továbbiakban is az üzemi méretű mezőgazdasági termeléshez (növénytermesztéshez, állattenyésztéshez) kapcsolódó

gazdasági épületek elhelyezésének lehetőségét javasoljuk biztosítani, a telkek legfeljebb 25 %-os beépítettségéig.

Külterületi beépítésre szánt területként lett lehatárolva továbbá - a tulajdonosi igényeknek megfelelően - a belterület DK-i szomszédságában elhelyezkedő gyepterület, amelyet a különleges területeken belül olyan **nagykiterjedésű sportterületként** javasolunk hasznosítani, amely a lovas- és ökoturizmushoz kapcsolódó épületek, létesítmények (lovaspályák, vendéglátó létesítmények, lovasfogadó, istálló épületek stb.) elhelyezésére szolgál majd. Mivel a terület természeti területként nyilvántartott és tájképileg érzékeny területen található, ezért a létesítmények építészeti kialakításánál különös gondot kell fordítani a tájba illesztésre, növények telepítésénél pedig a honos növényfajok alkalmazását kell előtérbe helyezni. A beruházást a Nemzeti Park Igazgatósággal egyetértésben javasolt megvalósítani.

Zöldfelület-fejlesztési javaslat

Bár a település – a családi házas beépítések és a környező gyepterület és erdőterületek miatt - jelentősebb kondicionáló felülettel rendelkezik, a belterület zöldfelületi rendszere elsősorban a funkcionális zöldfelületek hiánya miatt, továbbá a településszerkezeti érték fokozása érdekében fejlesztésre szorul.

A közhasználatú zöldfelületek fejlesztése

Jelenleg zöldterületi funkciót csupán a sportpálya tölt be. A rekreációs igények kielégítése, a közösségi játék, pihenés feltételeinek megteremtése új zöldterületek kialakítását teszi szükségessé. Erre alkalmas területek a három településrész között, valamint a lakóterület-bővítési területen található.

A zöldfelületi rendszer hangsúlyos eleme a sportpályának helyet adó, Gerence-patak melletti területen kialakításra kerülő **települési szintű közpark** lenne, ahol a sportpályán kívül a különböző korosztályok számára alkalmas játszótérek, valamint pihenőhelyek elhelyezését javasoljuk. A kijelölésre kerülő további **kisebbségi zöldterületek** (pl. a lakóterület-bővítési területen, vagy a Fő utcától É-ra kijelölt zöldterületek) pihenőkertként, ill. díszkertként, a Fő u-tól É-ra futó patak menti zöldterületi sáv pedig sétányként alakítandó ki néhány pihenőhellyel.

A tájkarakter erősítése, a településszerkezeti érték fokozása, a zöldterületi funkciók térbeli elrendezése a zöldterületek szakszerű kialakítását kívánja meg, ezért új zöldterületek kialakítását javasoljuk tervezési jogosultsággal rendelkező táj- és kertépítész-mérnök által készített kertépítészeti terv alapján megvalósítani.

Az elsősorban vízfolyásokhoz kapcsolódó zöldfelület-fejlesztésekkel kialakított zöldfelületi rendszernek funkcionális, kondicionáló és esztétikai szerepe mellett ökológiai szerepe is jelentős, hiszen általuk lehetővé válik a belterületet környező gyepterület és erdőterületek összekapcsolása, az É-D-i, ill. a K-Ny-i irányú ökológiai kapcsolatok folytonosságának biztosítása.

A belterületi zöldfelületi elemek összekapcsolása útmenti fasortelepítéssel tovább erősíthető, út menti zöld sáv, *fasorok* kialakítása elsősorban új utak létesítésénél, meglévő utak átalakításánál, a csatornázást követő közterület-rendezés során követelhető meg.

A közhasználat elől elzárt zöldfelületek fejlesztése

A település közhasználat elől elzárt zöldfelületei közé a lakóházak kertjei, valamint az intézménykertek tartoznak. A HÉSZ-ben valamennyi építési övezetre vonatkozóan meghatározásra került a kötelező minimális zöldfelületi arány, s az ökológiai érték növelése végett egyes övezetekben előírtuk a többszintű (két, ill. háromszintű) növényzet arányát is.

A fent említett zöldfelületek közül települési jelentősége alapján az intézménykerteket emelnénk ki. A sokak által látogatott, használt *intézménykertek* esetében elsősorban a használati érték növelésére és az esztétikai érték fokozására van szükség. A funkcionális, az ökológiai adottságoknak és a településesztétikai kívánalmaknak megfelelő kialakítás miatt új intézménykertek (pl. iskolakert, óvodakert) zöldfelületeinek kialakítását, a meglévő intézménykertek átalakítását javasoljuk az engedélyezési terv részét képező kertészeti terv alapján megvalósítani.

Jelentőségük miatt kiemelendők továbbá a *gazdasági területek zöldfelületei*, melyek összetett funkciót (környezetvédelmi, tájképi és kondicionáló szerep) töltenek be. A lakóterületektől való funkcionális és vizuális elválasztás miatt a gazdasági területek zöldfelületeinek egy részét a telekhatár mentén javasoljuk kialakítani, mégpedig többszintű, honos növényekből álló növényzet telepítésével.

Környezetalakítási javaslat

Pénzesgyőrön az idegenforgalom várható fellendülése, a védendő táji, természeti értékek sokasága magas követelményeket támaszt mind a település környezetminősége, mind a település tájképi, településképi megjelenése szempontjából. A tervezési területen ezért magas színvonalú, az átlagosnál kedvezőbb minőségű környezet biztosítása a cél, mely elsősorban szigorú környezeti feltételek megfogalmazásával és betartásával érhető el.

A környezetminőség javítása, ill. a környezetszennyezés megakadályozása érdekében a településen az alábbi *környezeti feltételek* betartása szükséges:

- A településszerkezeti terv lehetőséget nyújt gazdasági tevékenységek folytatására, azonban annak érdekében, hogy az ipari tevékenység, ill. az ebből származó környezetre gyakorolt negatív hatás ne váljon az idegenforgalom gátjává, ill. a nyugodt falusias lakókörnyezetet ne zavarja:
 - a telephelyengedély alapján gyakorolható tevékenységek csak gazdasági területen (lakó- és vegyes területen nem!) folytathatók és
 - új környezetterhelő létesítmény elhelyezése is csak abban az esetben támogatható, ha az országos érvényű jogszabályokban és a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőség által meghatározott környezetterhelési határértékeket teljesíteni tudja
- Védelmi övezetet igénylő tevékenységek, valamint diffúz légszennyezéssel járó, kellemetlen szagot, bűzt okozó tevékenységek folytatása a belterületen és közvetlen szomszédságában nem, a külterületi gazdasági területeken pedig csak megfelelő, a szennyezés terjedését megakadályozó technológia esetén engedélyezhető.

- A kedvező levegőminőség biztosítása érdekében a hagyományos fűtőanyagokkal (olaj, szén, fa) szemben energiaforrásként a gáz felhasználását kell ösztönözni.
- A Magas-bakonyi Tájvédelmi Körzet erdőterületei környezeti érzékenyséjük miatt levegőtisztaság-védelmi szempontból ökológiailag sérülékeny területként kezelendők.
- Pénzesgyőr közigazgatási területe kiemelten, ill. különösen érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület. A talajvédelem és a vízminőség-védelem szempontjából alapvető környezetvédelmi intézkedési feladat az illegális hulladéklerakások felszámolása és a csatornahálózat kiépítése. A csatornahálózat kiépítéséig létesítendő új épületek építése esetén feltételként, ill. követelményként kell meghatározni a környezetvédelmi elvárásoknak megfelelő zárt, szivárgásmentes szennyvíztárolók kiépítését. A szennyvizek szikkasztása a terület szennyeződés-érzékenysége miatt még átmenetileg sem engedélyezhető. Az állattartó telepeken is szabályozni kell a trágyatárolást, -kezelést.
- A település adottságai miatt környezetvédelmi szempontból a felszíni vízfolyások védelme is kiemelt jelentőséggel bír, melyet a HÉSZ előírásaival kell biztosítani.
- Az erózió elleni védelem és a tájkarakter megőrzése érdekében az egy tagban kialakítható feltöltések, ill. bevágások nagyságát 1,5 m-ben javasolt meghatározni.
- Veszélyes hulladékokat eredményező tevékenységek engedélyezése lakó- és vegyes területeken csak a lakosság alapfokú ellátásához kapcsolódó tevékenységek (pl. gyógyszertár, fotólabor, kozmetika stb.) folytatása esetén javasolt.

A belterületek fejlesztése

A település belsőben gyakorlatilag fogyóban vannak azok a területrészek, amelyek alkalmasak lennének lényegesebb számú lakás felépítésére, új lakótelkek kialakítására. Ez érvényes mind a magán, mind az önkormányzati tulajdonú lakótelkekre is. Egy-egy meglévő telek beépítése természetesen továbbra is lehetséges, de önkormányzati kialakított lakótelek már csak kevés van. További feladat a csapadék és belvízelvezetés további megoldása, új közművek elhelyezése az újonnan beépítendő területeken, a meglévők bővítése. Ki kell alakítani egy gazdasági területet, és hasznosítani kell a volt majorság területét is.

Lényeges még a zöldterület fejlesztése és zöldterületi intézmények kialakítása.

Nagyobb összefüggő területrészek kialakítása részben a belterület fejlesztésével lehetséges, e mellett több belsőség feltárás után beépíthetővé válik. A javasolt területek hosszú időre fedezik Pénzesgyőr fejlesztési igényeit, tehát fokozatosan, ütemezetten, hosszú távra szóló lehetőségek, melyek igénybevétele a szükségleteknek megfelelően történhet.

Javasolt fejlesztési területek

LAKÓTERÜLET FEJLESZTÉS

Új lakótelkek kialakítását tervezzük az alábbi területeken:

- Első ütemben a külterületi 03/24, 03/25 hrsz-ú területrészek a korábbi ÖRT-hez igazodva.
- A teljesen vagy részben önkormányzat tulajdonában lévő beépítetlen 34, 166-167 hrsz-ú telkeken.
- Bocskai utca folytatásában a 73-97 hrsz-ú telkek kertrészein és hosszabb távon a velük szemben lévő külterületi 03/21, valamint 03/22-es telkeken.

- Megvizsgálandó a 058 és 059-es hrsz-ú telkek belterülethez csatlakozó területeinek belterületbe vonása és lakóterületté alakítása hosszabb távon.

GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI TERÜLETFEJLESZTÉS

A Bakony Mgtsz telephelye a továbbiakban is hasonló terület felhasználással működne, a lakófunkciót is erősítve.

A meglévő gazdasági területet lehetőség szerint legjobban fel kell tární közterületekkel.

Az állattartási rendelettel összhangban kell meghatározni az állattartáshoz szükséges épületek és területek elhelyezhetőségét, lehetőség szerint több különböző nagyságrendben.

KÖZINTÉZMÉNY TERÜLETFEJLESZTÉS

- A község központjának kialakítása kívánatos, melynek javasolt helye a Fő utca-Kőrös utca találkozásában valamint az azzal szemben lévő Fő utcai területen és a Gerence patak menti zöld területen. Ehhez tartozhat a művelődési ház, a tűzoltószertár és épületei és telkei, a 226/2-es és 226/3-as, valamint a 227-es hrsz.-ú terület egy része és a mögöttük lévő Gerence patak melletti 066-os terület.
- Új zöldterületi, zöldbe ágyazott intézményterület, közösségi tér, többcélú rendezvény terület, sportterület kialakítása.

ZÖLDTERÜLET FEJLESZTÉS

- Új köztér, közpark kialakítására alkalmas területek felmérése, különös tekintettel a település beépítésre szánt területének bővítése összefüggésébe
- Sportolási célra alkalmas területek kijelölése
- Véderdők területe a település körül több szakaszon, külterületen.
- Vízfolyások területének rendezése, bel- és csapadékvíz elvezetés megoldása a település teljes közigazgatási területén.
- A temetőtől nyugatra a közpark pihenő-játszó lehetne.

KÖRNYEZETVÉDELEM

Környezetvédelmi célú fásítások kijelölése

A hulladékok-ártalmatlanításának megoldása

Veszélyes hulladékgyűjtő kialakítása vegyszermaradvány, akku és elem, festékmарadvány stb. részére

Felhagyott lerakó területének rendezése

Építési törmeléklerakás megoldása

Védendő természeti értékek a Judit-, a Tücsök-forrás és az Oltár-kő.

ZÖLDFELÜLETI RENDSZER

- Belterületi utcafásítás folytatása
- További parkosítás

KÖZMŰFEJLESZTÉS

- Csapadékvíz elvezetése
- Csatornahálózat kiépítése
- Gázhálózat kialakítása

- Élő vízfolyások rendezése

ÚTHÁLÓZAT-FEJLESZTÉS

- Utak minőségének javítása
- Járdák kialakítása
- Kerékpárutak nagyobb rendszerekhez való csatlakozásának lehetősége
- Hárskútra vezető út szerepének megyei tervhez igazítása.

Jelenlegi telekméretetek: 800-2000 m². Az előzetes vélemények összegyűjtése alapján a tervezett belterület-bővítés során tartandók ezek a telekméretetek. A célszerű telekszélesség átlag 20 m de részletes szabályozása területenként eltérhet a realitásokhoz igazodva. (Ki kell alakítani nagyobb szélesebb telkeket is és főleg a meglévő beépített területeken el kell fogadni ennél kisebbet is.

Szabályozni kell a kisállattartás területeit és módját, valamint a melléképületek helyét és nagyságát is (figyelembe véve a törvényi lehetőségeket).

Geológiai Tanösvény (Pénzesgyőr-Hárskút)

A PANGEA Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület által kiépített és fenntartott 12 kilométer hosszú, gyalogosan és kerékpárosan is bejárható tanösvény Pénzesgyőr és Hárskút településeket köti össze, felfűzve az útvonalra a Bakony északi részének geológiai érdekességeit.

Kiinduló pontja az egyesület pénzesgyőri oktatóközpontja, jelzése pedig az átlós kék sáv. Meglévő erdészeti utakat és ösvényeket használtak fel a nyomvonal kijelölésénél, ezért akár gyalogosan, akár kerékpárral is könnyen bejárható. Ez utóbbi azért előnyös, mert ha szükséges, a végpontról könnyebben vissza lehet jutni a kiindulás helyére.

Mivel táblák nincsenek a tanösvény mentén, ezért egyéni bejárás előtt érdemes tájékozódni, információkat gyűjteni az egyesületnél. Az oktatóközpont programjain való részvétel esetén bejárására sor kerül, hiszen a bemutatott anyag szorosan kapcsolódik az oktatási témákhoz.

Épített, táji, természeti értékek és a látvány védelme

Épített környezet védelme Helyi védelem

A településen jelenleg nincs jegyzett, országosan védett műemlék. Megadjuk azonban a helyi védelemre javasolt jellegzetes „bakonyi” lakóházak listáját melyeket az építészeti és természeti értékek helyi védelemről szóló önkormányzati rendelettel lehet megerősíteni és szabályozni.

Településképi védettségre javasoljuk a teljes Kőrös utcát.

Az építészeti és természeti értékek helyi védelemről szóló önkormányzati rendelet alapján kell gondoskodni és eljárni.

Az építési munkálatok során napvilágra kerülő régészeti leletekről a Múzeumi Igazgatóságot értesíteni kell. Az ismert régészeti lelőhelyeket a szabályozási tervlapok tartalmazzák.

- A kiküldött szakember véleményének kézhezvételéig a munkálatokat fel kell függeszteni.
- A közvetlenül nyomvonalba eső feltárás költségei a beruházót terhelik.

Helyi védettségre javasolt épületek

Helyi védelmre javasolt épületek:

Kőrös utca 2, 4, 13, 14, 15, 30, és hrsz:193

Fő utca 16 és 21 valamint a hrsz 101

Településképi védettségű az egész Kőrös utca

Műemlékek Pénzesgyőr község területén jelenleg nincs.

Műemléki és régészeti összefoglaló

Az alábbi összefoglaló áttekintés Pénzesgyőr község rendezési tervéhez nyújt háttéranyagot a község közigazgatási területén belül elhelyezkedő műemlékekről, műemléki környezetekről és a legfontosabb régészeti lelőhelyekről.

A műemlékek számbavételénél az aktuális műemlékjegyzéket vettem alapul, kiegészítve azon épületekkel vagy épületcsoportokkal, amelyek városképi és tudományos szempontból fontosak, de a jegyzékben nem szerepelnek.

A régészeti lelőhelyeknél az 1963-ban megjelent régészeti topográfia adatait vettem alapul. Ez tartalmazza a legfontosabb lelőhelyeket, de nem a jelenleg ismert összest. A rendezési tervhez szükséges aktualizálás elvégezhető a KÖH régészeti lelőhely nyilvántartása, illetve a Nemzeti Múzeum valamint a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum nyilvántartása alapján.

A műemlékek védelméről szóló hatályos törvény megtalálható a Kulturális Közlöny XLV. évfolyam, 23. szám, 2001. november 16., 1082 - 1180. old. vmint. uo. 1183 - 1190. old. és a Kulturális Közlöny XLV. évfolyam, 16. szám, 2001. augusztus 16., 753 - 784. old. és 787. old. Ez utóbbi a műemlékké nyilvánítást szabályozza, amely a rendezési tervnél több objektumnál felvetődhet.

A régészeti feltárásokra vonatkozó törvényt ugyancsak a Kulturális Közlöny XLV. évf.23. számban található az 1210 - 1215. old.

A műemlékeket, műemléki környezetet (a műemléképület és összes szomszédja) és a régészeti lelőhelyeket érintő minden külsőleges beavatkozásnál e törvények előírásait kell figyelembe venni !

A rendezési tervhez kapcsolódó azon ajánlások, amelyek nem a törvényi előírásokon alapulnak a kutató véleményét tükrözik az eddigi műemléki és régészeti gyakorlat alapján.

A mellékelt térképen foltszerűen bejelölt régészeti lelőhelyek, az un. terepbejárás vagy régészeti feltárás során megismert adott korú objektum hozzávetőleges kiterjedését jelzik. Azon lelőhelyeknél, ahol az ismert vagy a feltételezhető objektumok egyediek vagy bemutatásuk hangsúlyosan indokolt külön jelzem a javasolt teljes építési tilalmat.

Műemlékek Pénzesgyőr község területén

A község területén nincs a műemlékjegyzék szerint műemlék épület. Ettől függetlenül a faluképileg értékes régebbi épületek tömege és formája szükséges, hogy mérvadók legyenek az új épületek kialakításakor.

A település az 1700-as évek második felében alakul ki – jóllehet már 1037-ben említik.

A településen két kúria is áll – Fischer és Rainprecht kúriák, bár ezek sem műemlékek, megóvásuk szükséges.

Régészeti lelőhelyek Pénzesgyőr közigazgatási területén

A település teljes környezetében bronzkori telep helyezkedik el. Kerteskö és Pénzeskút között halomsírok találhatóak, ettől északra településnyomok. A Bakonybélbe vezető úttól keletre, Pénzeskút északi határa felett szintén bronzkori temető terül el. Az Akli felé keleti irányba vezető út mindkét oldalán ugyancsak bronzkori leletek kerültek elő.

Az esetleges építkezéseknél a megelőző régészeti feltárás mindenképpen szükséges.

A halomsírokkal borított domboldalon kerülendő minden építési tevékenység.

Közlekedésfejlesztési javaslat

Pénzesgyőr Zirc környékének egyik szép, jó adottságú kis községe. A főúthálózatról Zirc felől közelíthető meg a legegyszerűbben, a ...sz. országos úton. A szép tájon keresztül vezető út épp a táji, természeti adottságok miatt helyenként meglehetősen kanyargós. A burkolat, jellemzően, az útkategóriának megfelelő. Jelenleg folyamatban van az út korszerűsítése, ami kisebb vonalvezetési korrekciókat és a burkolatfelújítást is magában foglalja. Pénzesgyőr belterületére keleti irányból egy „S” kanyarral érkezik be az út, majd főutcaként halad végig a községen, és hagyja el azt Bakonybél felé. A belterületi szakasz viszonylag széles beépítésű, az „S” kanyaron kívül a vonalvezetés is jó, és a burkolat is megfelelő. Járda csak helyenként van.

Az önkormányzati utak közül az újabbak jó burkolatú, bár nem túl széles, ezért helyenként egyirányúsított utak. A Hárskút felé vezető út régebbi, történetileg kialakult, beépült útvonal, ennek megfelelően ez is elég keskeny. Kicsit zűrzavaros, rendezetlenebb a volt TSZ területének úthálózata, itt a burkolat is változatos.

A parkolás jellemzően nem okoz gondot, a község házában van néhány kiépített parkoló.

A helyi tömegközlekedést a helyközi autóbuszjáratok bonyolítják.

Az országos elhatárolások között a 8301 sz. úttal kapcsolatos jelentősebb fejlesztés nem szerepel. A Pénzesgyőr-i „S” kanyar kiváltása kedvező lenne, a kiváltás az út védőtávolságán belül megvalósítható. A javasolt korrekciót úttengellyel a tervben is feltüntettük. Ettől eltekintve az országos út vonalvezetését, vagy szabályozási szélességét érintő beavatkozást nem terveztünk.

A meglévő önkormányzati utak közül a Hárskút felé vezető útnak lehet viszonylag fontosabb szerepe. A településközi kapcsolatokat javítaná, ha az út Hárskútig járműközlekedésre is alkalmas lenne. A nyomvonalat részletesebb tervekészítéssel lehetne pontosítani, a Pénzesgyőr-i bevezető szakasz a tervezett kisebb korrekciókkal ennek a fontosabb szerepnek is megfelelő. A helyi úthálózattal kapcsolatban további fejlesztéseket az új telekosztásoknál terveztünk. Az új utcák szervesen kapcsolódhatnak a meglévőkhöz, összeköthetik az újabb lakóterületeket a volt TSZ területével, ami gazdasági, intézményi területté fejleszthető.

A gyalogos és kerékpáros közlekedés számára, a kis forgalomra tekintettel nem jelöltünk ki önálló utakat. A településnek jelenleg nincs főtere. A templom környékén van potenciális lehetőség térkialakításra, a gazdasági, intézményi fejlesztés, a néhány szép régi épület ehhez megfelelő háttérrel biztosíthat. A térkialakítást közterület rendezési terv alapján kellene elvégezni. A tömegközlekedést továbbra is a helyközi autóbuszjáratok biztosíthatják.

A parkolás a helyi viszonyok között a jövőben sem jelenthet komolyabb problémát. Az új létesítmények parkolását, rakodását az OTÉK előírásainak megfelelően telken belül kell megoldani, ennek nincsenek akadályai. Új közterületi parkolót csak a temetőnél jelöltünk ki. A közterületi parkolás lehetőségét, feltételeit helyi parkolási rendeletben kell szabályozni.

Közműfejlesztési javaslat

Pénzesgyőr Veszprém megyei település, a zirci kistérséghez tartozik, területe az Öreg (Magas) Bakony déli nyúlványán helyezkedik el. Pénzesgyőr közműellátása bár a vizsgálatok szerint az elmúlt 10 évben sokat fejlődött, jelenleg mégis jelentős hiányosságok tapasztalhatók. A víz és villamosenergia ellátás és a vezetékes távközlés kiépítése ugyan már javította a településen az életkörülményt, de a földgáz hiánya még korlátozza a komfortosabb életvitel lehetőségét, pedig a komfortosabb lakókörülmény a település népesség megtartó képességét segíti.

A magyarországi átlagos közműellátottsághoz viszonyítva a település közműellátásában jelentős hiányosság a földgázellátás hiánya. Pedig egyrészt a földgáz komplex hasznosításával a komfortos életkörülmény lehetőségét biztosítaná, másrészt -beruházási és üzemeltetési költségeiben még elfogadhatóan- a földgáz a termikus energiaigények (fűtés, használati melegvíz termelés és főzés) teljes körű kielégítésével, felváltaná a környezetet erősebben szennyező nem vezetékes energiahordozók szerepét, javítva ezzel a település levegőtisztaságát.

A település csatornázása, a szennyvízelvezetés, a szennyvízkezelés is jelenleg teljesen megoldatlan. A szennyvíz gyűjtése házi egyedi tározókban történik, többnyire szikkasztó medencékkel, ezzel szennyezve a talajt, a talajvizet és a mélyebben fekvő vízkészleteket is. A felszíni vízrendezés sem tekinthető korszerűnek. A településre jellemző a nyílt árkos csapadékvíz elvezetés, az árokrendszer kialakítása megtörtént, település szinten többnyire még rendezettnak is tekinthető, csak kisebb utcákban tapasztalható a csapadékvíz elvezetés abszolút rendezetlensége és a karbantartásának hiánya.

A település fejlődésének alapfeltétele a helyi lakosság megtartása és lehetőleg a település népességszámának növelése. A település Önkormányzata ezért szükségesnek tartja, hogy a településen élők életkörülményeit javítsa és a település népességszám növelésére megfelelő kínálatot biztosítson a be-, illetve letelepülők számára. Ennek érdekében az Önkormányzat a már beépített területeit felülvizsgálva, az alulhasznosított területein új lakótelkek osztásának lehetőségét keresi. Olyan lakótelkek kialakítása szükséges, amelyeken -a lakófunkciót nem zavaró- kisvállalkozások létesítése is engedélyezhető, mivel a népesség megtartásához a lakáslehetőségen túl a munkalehetőségét, a megélhetést is biztosítani kell.

A településrendező megvizsgálva a településfejlesztésbe vonható területeit, a településen további 32 új lakótelkek kialakítására lehet helyet kijelölni a be-, illetve letelepülők számára. A megfelelő élet és munkakörülmény biztosítására, valamint a környezetvédelmi igények kielégítésére a fejlesztési területek közműellátására jelenleg csak a részleges közműellátást lehet biztosítani.

A fejlesztési területek közműellátási lehetőségéhez hasonlóan, a már beépített területen élők számára is csak a részleges közműellátás lehetősége biztosított. Célul kell kitűzni, a teljes közműellátás lehetőségének megoldását mind a meglévő, mind pedig a fejlesztési területeken.

Mivel csak a teljes közműellátással rendelkező területen várható a telkek olyan igényes beépítése, amellyel a településen az igényességet is fokozni lehet és ezzel növelhető a település vonzóképesége.

A település jelenlegi közműellátottsági hiányait a statisztikai adatok is jelzik, a helyszíni bejárások során, az ellátottsági hiányosságokon felül további hiányosságokat, megoldandó közműfejlesztési feladatokat lehetett találni. A statisztikai adatok által jelzett közműellátottsági hiányok mennyiségi ellátottsági hiányok, de ezeket növelik, azok a közművesítéssel összefüggő minőségi hiányosságok, amelyek jól láthatóak. Minőségi hiányosság a burkolatlan és burkolt utakon már a mai motorizáltság mellett is szükséges minőségi igényt nem nyújtó felszíni vízrendezés, a nyílt árok-vízátereszek rendezetlensége, az utcaképet alakító-rontó villamosvezetékek és hírközlési hálózat tartóoszlopai, az irányfény szintű közvilágítás, mindazok a kedvezőtlen látványt alakító műszaki megoldások, amelyek nem nyújtanak igényes környezetet. A település vonzását növelni minőségi környezettel célszerű, amely igényes lakossági réteget vonz.

A közműfejlesztési feladatok között elsődleges feladatnak kell azonban tekinteni a település népesség megőrző képességének javítására a meglévő beépített területeinek (lakó-, intézményi és ipari hasznosítású területen egyaránt) a közműellátottság mennyiségi növelését, amely érdekében a közműellátottsági mennyiségi hiányokat kell pótolni.

Pénzesgyőr közműellátottsága –a ma rendelkezésre álló legutolsó -a 2002. január 1.-i állapotot rögzítő statisztikai nyilvántartás szerint:

vezetékes ivóvíz ellátottság	100 %
közcsatorna ellátottság (szennyvíz elvez.)	0 %
földgáz ellátottság	0 %
villamosenergia ellátottság	100 %
távközlési ellátottság	85 %

Ezek a számok a mennyiségi ellátottsági hiányosságokat, a közműfejlesztéssel elsődlegesen megoldandó fejlesztési feladatokat jelzi.

A legnagyobb hiányosság a település csatornázatlansága. Az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelet is az előzetes véleményében felhívta a figyelmet arra, hogy a település a Gerence vízgyűjtő területén, a 8005/1995 KHVM tájékoztató melléklete szerint a I. sérülékeny környezetű vízbázisok I/2 fokozottan érzékeny vízkészletek területén (nyílt karszt) területen helyezkedik el. A település jelentős része a felszíni szennyeződésre érzékeny talajú, ezért a település csatornázása kiemelt feladat.

A település vezetékes vízellátottságához képest a közcsatornás szennyvízelvezetés hiánya a közműháló teljes nyitottságát jelzi, mely jelentős környezet-szennyező forrás. A közcsatorna hálózattal össze nem gyűjtött szennyvizek jelentős hányadát a talajban szikkasztják el. A szikkadó szennyvíz terheli és szennyezi a talajvizet, ezért elsődleges közműfejlesztési feladata a szennyvíz közcsatornával történő elvezetésének megvalósítása, az összegyűjtött szennyvizek tisztítótelepen történő megtisztításának a megoldása.

A közműfejlesztési feladatok között a közműhiányok pótlását követi, mint másodlagos feladat a területfejlesztésként javasolt új beépítési területek közműellátásának a megoldása. Az új beépítésre, új területhasznosításra jelölt területeken már feltételként kellene meghatározni, hogy a beépítés, hasznosítás csak a megfelelő, környezetvédelmi követelményeket kielégítő, közműellátás biztosítása esetén engedélyezhető. Nagyon fontos lenne, hogy újabb közműhiányos területek ne alakuljanak ki. Meg kell jegyezni, hogy szorosan összefonódhat a közműhiányok pótlása és az új hasznosításra javasolt terület közművesítésének a megoldása. A település tervezett fejlesztése segítheti pl. a szennyvízelvezetés megoldását.

A településrendezési javaslat a település teljes közigazgatási területére készül, amelyben rögzítésre kerül a kül- és belterület távlati hasznosítási lehetősége. Kijelölésre kerültek a távlati lakó-, stb. területi fejlesztésre figyelembe vehető területek. Ezeknek a területeknek a hasznosítói jelentkeznek közműellátás szempontjából új igénylőként, amelyek kiszolgálását a közműfejlesztési javaslatnak biztosítani kell.

A fejlesztési területek közműellátási igénye mellett a már beépített területek ellátottsági hiányainak a pótlását biztosító többletigények kielégítési igényével is kell számolni.

Az új kijelölt lakótelkek várható közműigénye és a meglévő beépítés várható igénynövekménye (egyrészt a jelenlegi ellátottság növelése, hiánypótlás, másrészt a már ellátott fogyasztók igényesebb kielégítésének biztosítása) összesítve:

	meglévő hiánypótlás+igényszint növekedés fejlesztési terület	
Vízigény m ³ /nap:	65	
Keletkező szennyvíz m ³ /nap:	95	
Villamosenergia ig. kW:	500	
Villamosenergia ig. (nagy távl.ban további) kW:	400	
Földgázigény Nm ³ /h:	270	

Ezek a prognosztizált közműigények a település távlatra prognosztizált fogyasztóinak teljes körű ellátásához szükséges többlet igények. A településfejlesztő által javasolt fejlesztések teljes körű megvalósulása és a már beépített területek igényes teljes körű kiszolgálása esetén jelentkezne ekkora többlet igény. Ezek a becsült igények csak a szolgáltató felé előzetes jelzésre alkalmas adatok és a gerinchálózat fejlesztése esetén azok paramétereinek a meghatározására szolgálhatnak, valamint az ágazati fejlesztési tanulmányok elkészítésére szolgálnak nagytávlati iránymutatásul.

Tervezői tapasztalataink szerint rövidtávon ezen többlet igényeknek ténylegesen kielégítendő igényként reálisan a 20 %-ának a jelentkezése várható, a tervezés távlatában pedig kb. 50 %-a. Így a reálisan kielégítendő igény összesen:

	Rövid távon	Tervezés távlatában
Vízigény m ³ /nap:	15	33
Keletkező szennyvíz m ³ /nap:	20	50
Villamosenergia ig. kW:	100	250
Földgázigény Nm ³ /h:	54	135

Reálisan a már kiépített közművek vonatkozásában az üzemeltetők a település jelenlegi beépített területén, a foghíjak beépítését különösebb külső hálózatfejlesztési igény nélkül –egyszerűen a jelenlegi elosztóhálózatról kiépítendő bekötés segítségével- ki tudják elégíteni, de új beépítésre bevont terület kiszolgálására csak a megfelelő külső hálózatfejlesztés –az elosztóhálózat meghosszabbítása az új beépítés irányába, a hálózat továbbépítése az új utcanyitásokban- megvalósítása után tudnak vállalkozni.

A még ki nem épített közműhálózatok (földgáz, szennyvízcsatorna) kiépítésére pedig a település teljes beépített, illetve beépítésre szánt, fejlesztési területének ellátását egyidejűleg kell megoldani.

A közműfejlesztési feladatok között harmadik feladatként kell említeni az esztétikai igények kielégítési szükségességét, amely a település vonzókéességének a növelését szolgálja. Az esztétikusabb környezet kialakítási igénye, az utak és közterületek állapotának, látványának javítását teszi szükségessé.

A település fejlődéséhez hozzátartozik a település arculatának a fejlődése is, amelyhez hozzá kell járulni a közművek megjelenésének a javításával is. E vonatkozásban különösen az energiaellátás és a távközlés területén jelentkeznek feladatok. A közműfejlesztések során távlatban előtérbe fog kerülni az utcaképet rontó szabadvezetékes, légkábeles villamosenergia ellátó és távközlési rendszerek látványjavítási igénye is. Ezért a villamosenergia ellátás hálózatainak és a távközlési hálózat település szintű föld-kábelesítésének legalább távlati célkitűzéseivel is foglalkozni kell.

A településfejlesztési oldalról meghatározott közműfejlesztési feladatokat, a közműhiányok pótlását, az új fogyasztók kiszolgálási lehetőségének megoldását a szolgáltatók vállalják, hisz gazdasági érdekeltységük is, hogy minél több fogyasztói igényt elégítsenek ki. A közműszolgáltatóknak gondot ez a harmadlagosan megfogalmazott közműfejlesztési feladat okoz, a közműellátás esztétikai megjelenésének javítási igénye, amelyet a privatizált, gazdasági érdekeltségű szolgáltatók nagyon nehezen akarnak elfogadni. A villamosenergia (közép-, kiefeszültségű és közvilágítási) hálózatok és a távközlési hálózatok telepítésében a privatizált üzemeltető nem érdekelt az igényesebb, s valóban többlet költséggel járó, föld alatti kivitelezésben. Ezért nagyon fontos szerepe van a település szabályozási tervének, amelyben elő lehet írni, s ha előírásra kerül a költségesebb fektetési módú kivitelezés, s az, helyi építési szabályzatként elfogadást nyer, akkor törvényi háttérrel nyújthat a Polgármesteri Hivatalnak és a törvény erejével követelheti meg az üzemeltetőktől az igényesebb –az üzemeltetőt is többlet költséggel terhelő- beruházás megvalósítását.

A település arculata, az esztétikusabb környezet piaci érték, ezért a rendezési terv egyik legfontosabb feladata a település hosszú-távú fejlődését meghatározó érdekeinek biztosítására a közműszolgáltatók hálózatfejlesztési lehetőségeinek szabályozása.

Közműhálózat fejlesztési javaslat közművenként

Vízellátás

Pénzesgyőrön a komfortos közműellátás legfontosabb eleme, a vezetékes ivóvíz ellátás megoldott, a vízellátó hálózat 100 %-os szintre kiépítettnek tekinthető, az ivóvíz vezeték minden utcában megépült. A hálózatot, a térség vízellátását biztosító Bakonykarszt Rt. üzemelteti.

A pénzesgyőri vízellátó hálózat a körzet kistérségi regionális vízmű rendszerének része, ez a rendszer látja el Pénzesgyőr, Hárskút, Lókút és Zirc-Akli pusztá településeket. A kis-regionális vízellátó rendszer vízbázisa a Hárskút K-3 jelű fúrt vízmű kút, amelyből átlagosan 180 m³/nap vízmennyiséget termelnek ki. Alapbázis szempontjából a regionális rendszerbe juttatható vízmennyiség elegendőnek tekinthető.

A kis-regionális rendszer hiányossága, hogy a rendszerbe csak egy vízmű kútból tudnak ivóvizet juttatni, így bármilyen műszaki meghibásodás esetén négy település marad ivó- és tüzipvíz ellátás nélkül. A probléma megoldására vízbázis kutatás elvégzését javasoljuk, amely keretében megvizsgálják, hogy létesíthető egy új vízbázis az ellátási körzet területén, vagy második, más vízbázis felőli betáplálás ad csak megfelelő megoldást. A rendszer kettős betáplálása az ellátás biztonsága miatt sürgősen megoldandó feladat.

A térségben, mint már említettük négy település tartozik a kis-regionális rendszer ellátási körzetébe. A rendszerben a Pénzesgyőri hálózatba a Hárskúti 50 m³-es tározómedence felől, a Kőrös utca végén kiépített 100 m³-es tározómedencébe (400 mBf.-i elhelyezkedésű) érkezik az ivóvíz. A település ellátó hálózatában a víznyomást ennek a tározónak a vízszintje határozza meg, a hálózatban víznyomásproblémák nincsenek.

A település hálózati rendszerén a fő gerincvezeték dn 160-as méretű, míg a közterületi ellátó vezetékek mérete általában dn 90. A hálózati rendszer a korszerű, KPE anyagú vezetékekből épült meg. A hálózatra föld feletti tüzipvíz csapok vannak felszerelve.

A tervezett új kijelölt lakótelkek, a meglévő beépítés várható igénynövekménye által fellépő többlet vízigény távlatban maximálisan 65 m³/nap-ra prognosztizálható. Ezt a többlet vízigényt a Bakonykarszt Rt. várhatóan a meglévő alapbázisáról, a meglévő vízbázisból való intenzívebb vízkitermeléssel ki tudja szolgálni, de változatlanul felhívjuk a figyelmet arra, hogy a biztonságos ivó-, és főként a tüzipvíz ellátás érdekében a második vízbázis létesítését nagyon fontos és sürgető feladatnak tartjuk.

A tervezett bővítések ellátására a település meglévő vízellátó hálózatáról leágazó vezetékekkel lehet a hálózatot bővíteni a tervezett közterületi utak nyomvonalán. A hálózatbővítéseket úgy kell elvégezni, hogy az új vezetékek lehetőleg körvezetékes rendszert alkossanak. Az új vezetékekre a szabványban előírt módon és sűrűségben föld feletti tüzipvíz csapokat kell felszerelni.

Szennyvíz és csapadékvíz elvezetés

A település a 100 %-os szintre kiépített vízellátó hálózata ellenére nem rendelkezik szennyvízcsatorna hálózattal, amellyel az ingatlanoknál keletkező szennyvizet korszerű módon lehetne elvezetni és egy helyi vagy regionális szennyvíztisztító telepen megtisztítani. A keletkező

szennyvizet az ingatlanok telkein zömmel elszikkasztják, illetve zárt szennyvíztároló medencékben tárolják, amelyekből az összegyűlt szennyvizet szippantó kocsikkal a kijelölt leürítő helyekre szállítják. A magyarországi gyakorlatnak megfelelően azonban a zárt szennyvíztároló medencék gyakran nem vízzáróak, belőlük a szennyvíz a talajba és azon keresztül a talajvízbe kerülnek, amivel a talaj, és hosszabb távon a rétegvizek elszennyezését és elnitrátosodását okozzák. Még nagyobb környezetszennyezési problémát jelenthetnek a szennyvizek ásott kutakba való bevezetése, mert ezzel a mélyebb vízadó rétegeket koncentráltan szennyezhetik.

A település talajának és talajvizének védelme érdekében a szennyvízcsatorna hálózat minél előbbi megépítését javasoljuk, amellyel a szennyvizet az építendő saját, vagy regionális szennyvíztisztító telepre lehet szállítani és ott megtisztítani. A saját szennyvíztisztító telepet a Gerence patak, mint befogadó mellé javasoljuk telepíteni.

A szennyvizek regionális szennyvíztisztító telepre való juttatására legegyszerűbb adottságnak a Bakonybéli szennyvíztisztító telep megléte adódik. A telepre a szennyvizet szennyvíz nyomóvezetéken lehet eljuttatni. A meglévő Bakonybéli szennyvíztisztító telep tisztító kapacitását meg kell vizsgálni, amennyiben a Pénzesgyőrön keletkező szennyvizek fogadására jelen állapotában nem alkalmas, akkor a szükséges bővítéseket a telepen el kell végezni.

Tervezői javaslatunk az önálló szennyvíztisztító kisberendezés létesítése, ma már Magyarországon is építhetők korszerű, automatikus, megfelelő tisztítási hatásfokot biztosító, energiatakarékos szennyvíztisztító telepek.

A községi, illetve a regionális szennyvízcsatorna hálózat és a szennyvíztisztító telep építésére különböző (állami céltámogatásra, a Környezetvédelmi és a Vízügyi Alap, Sapard, stb.) támogatásokra pályázatokat lehet benyújtani. A pályázatok benyújtásához mellékletként csatolni kell a vízjogi létesítési engedéllyel rendelkező terveket, ezért javasoljuk a tervek elkészíttetését, hogy azok a pályázat esetleges benyújtásához rendelkezésre álljanak.

A település talajának és talajvizének védelme érdekében a szennyvízcsatorna hálózat és a szennyvíztisztító telep megépítéséig a szennyvizet ellenőrzött zárt szennyvíztároló medencékben kell tárolni, és azokból a kijelölt szippantott szennyvíz leürítő helyre szállítani. Az esetlegesen meglévő kutakba való szennyvízbekötéseket sürgősen fel kell számolni.

A település közcatorna hálózatának a kiépítését követően -ezen Önkormányzati rendelettel jóváhagyásra kerülő helyi építési szabályzat törvényi erejével- kell kötelezni az ingatlan tulajdonosokat a rácsatlakozásra.

A település a Bakony középső részén, abban az un. Öreg Bakony déli nyúlványai között helyezkedik el, amely nyúlványok völgyeiben húzódó vízfolyások a hegység területén lévő vízgyűjtőikre eső csapadékvizet szállítják a befogadó Marcal, majd Rába, végül a Duna irányába. Ilyen jelentősebb vízfolyás Pénzesgyőrön keresztülhaladó Gerence patak. Ez a vízfolyás a befogadója a település térségében lévő vízfolyásoknak.

Az utcák víztelenítése jelenleg főleg egy ill. kétoldali vízelvezető nyílt árkokkal történik. Néhány út mentén még szikkasztó árkok is található, de ezek száma csekély.

A településen az új utcanyitásoknál is várhatóan a nyílt árkos csapadékvíz elvezetést fogják kiépíteni a zárt csatornás rendszer helyett annak nagyobb költségvonzatai miatt. Nagyobb távon azonban -főleg a községközpont területén és annak környezetében- a zárt csapadékcsatornás csapadékvíz elvezetés kiépítését javasoljuk, mert azzal korszerűbb, esztétikusabb, kisebb helyigényű, több parkolási és jobb fásítási lehetőséget adó és nem utolsósorban kisebb karbantartási igényű csapadékvíz elvezetést lehet biztosítani.

Energiaellátás

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül még csak a villamosenergia áll rendelkezésre. A nem vezetékes energiahordozók használata így jelentős szerepet játszik a település energiaellátásában.

A villamosenergia legnagyobb részben a világítás és technológiai, míg kis részben a termikus energia igények kielégítését szolgálja. A településre még nem érkezett meg a földgázellátó rendszer, de 2003-ban a földgázellátást előkészítő nagy-középnomású gerincvezetékek már kiépültek Lókút és Akli-pusztá ellátására, így várhatóan a következő években az ellátó rendszer eléri Pénzesgyórt is. A földgáz komplex hasznosításával -beruházási és üzemeltetési költségeiben még elfogadhatóan- a földgáz termikus energiaigények (fűtés, használati melegvíz termelés és főzés) teljes körű kielégítésére alkalmas, felváltva majd a környezetet erősebben szennyező nem vezetékes energiahordozók szerepét. Automatikus üzemvitelű, kezelést nem igénylő hőellátási mód csak vezetékes energiahordozóval valósítható meg. A földgázzal történő komfortot nyújtó, kezelést nem igénylő hőellátás lehetősége az idősebbek, a fizikailag gyengébbek, a gyerekek helyben maradását teszi lehetővé, ezzel segíti a település népesség megtartását.

A nem vezetékes energiahordozók közül a szén, fa, olaj használata termikus célra egyaránt jellemző. A PB és a tartályos gáz használata az utóbbi években a vezetékes gázellátás hiánya miatt jellemző, a PB elsődlegesen főzési célra, míg a tartályos gáz komplex ellátásra.

Az energiaellátás fejlesztési feladatai között kell említeni a megújuló energiahordozók alkalmazásának szükséges elterjesztését. A szokványosan alkalmazott energiahordozók előállításával és hasznosításával jelentkező környezetterhelést csökkenteni csak a megújuló energiahordozók alkalmazásával lehet. A környezeti állapot javítása nemcsak helyi, országos, hanem világérv, amelyre ma már nemzetközi szerződések (Kiotói megállapodás) is köteleznek.

A megújuló energiahordozók közül elsődlegesen a napenergia hasznosítás lehetőségét nem szabad figyelmen kívül hagyni. A megújuló energiahordozó hasznosítása mivel időjárásfüggő, a vezetékes energiaellátás beruházását nem csökkenti, csak a hagyományos éves energiahordozó felhasználást befolyásolja, csökkenti. Minden el nem fogyasztott és ezért elő nem állított, meg nem termelt vezetékes energiahordozó javítja a környezeti állapotot.

A megújuló energiahordozó hasznosítását szolgáló berendezés jelenleg magas beruházási költségigénye a várható támogatási rendszer bevezetésével válik megfizethetővé, s egyben gazdaságossá. Már ma is vannak támogatások a megújuló energiahordozók alkalmazásának beruházására, ezen támogatási rendszerek népszerűsítése folyamatban van.

Megújuló energiahordozóként hasznosítható napenergiával kapcsolatosan elsődlegesen a napenergia passzív hasznosítása javasolható pl. új épületek elhelyezésénél a megfelelő tájolással, a napenergiát megfogó, illetve árnyékoló növényzet telepítési lehetőségével, a veranda alkalmazásával, stb. Az aktív napenergia hasznosítására is figyelemmel kell lenni a továbbtervezés során. Az aktív napenergia hasznosítására napkollektorok, fotóelemek telepítése szükséges. Ezek gondos elhelyezéséhez szükséges az építész esztétikai igényessége is, ennek nem szabad arculatrontóvá válni.

A hasznosítható megújuló energiahordozók között meg kell még említeni a szél energiahordozó szerepét is, valamint a szennyvíziszap, a mezőgazdasági hulladék hasznosításával előállítható bioenergiát. Ezek gazdaságossága további elemzést igényel.

Villamosenergia ellátás

A település villamosenergia ellátásának szolgáltatója az ÉDÁSZ Rt. Az ellátás bázisa a Veszprémi 120/20 kV-os alállomás, amelynek betáplálása az Ajka-Inota és Hévíz-Inota között üzemelő 120 kV-os nagyfeszültségű alaphálózati rendszerről biztosított.

A veszprémi alállomásról induló 20 kV-os szabadvezeték hálózat táplálja a település fogyasztói transzformátor állomásait. A vizsgálatok szerint a településen jelenleg két fogyasztói oszloptranzformátor állomás üzemel. Az egyik a Bocskai utcában, míg a másik a TSZ telepen található.

A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kiefeszültségű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kiefeszültségű hálózat oszlopokra szerelten került kivitelezésre, jellemzően szabadvezetékes formában.

A település villamosenergia fogyasztási tényadatait elemezve megállapítható, hogy az egy lakásra jutó átlagos havi villamosenergia fogyasztás alig haladja meg a 190 kWh-t, a pillanatnyi terhelés a földgáz hiánya ellenére, az 1 kW átlagértéket, amely azt jelzi, hogy a villamosenergia fogyasztással járó korszerű lakásfelszereltség átlagosan alacsony szintű. Ezért az új igénylők igény kielégítésén kívül számolni kell a jelenlegi fogyasztók lényeges villamosenergia igényének növekedésével.

Jelenleg Pénzesgyőrön az egy lakásra eső a transzformátor kapcsokra vetített átlagos kommunális fogyasztói teljesítmény igénye, a pillanatnyi terhelés éppen hogy eléri az 1 (1,06) kW-t. A ma elfogadott korszerűbb lakásfelszereltség esetén, ez az érték a 3-3,3 kW-ot, nagyobb távlatban akár az 5 kW-ot is elérhetné. A villamosenergia az egyetlen közműfajta, amelynél a fajlagos villamosenergia igénynövekedéssel folyamatosan kell számolni, mivel minden irányú fejlődés villamosenergia igénynövekedéssel jár.

Feltételezve, a lakások felszereltségének a fokozatos fejlődését először átlagosan lakásonként a 3 kW elérése prognosztizálható, ennek a kiszolgálására távlatban kb. 500 kW transzformátor kapacitás bővítése szükséges, nagyobb távlatban, ha a korszerűbb átlagos lakásfelszereltség igényli az átlagos 5 kW teljesítmény igényt a transzformátor kapcsokra vetítetten, akkor további 400 kW teljesítmény igény növelése várható.

A településrendezési javaslat szerinti új beépítési lehetőségek megvalósítói jelentkeznek új igénylőként. A szabályozási tervben javasolt új beépítés megvalósulása is azonban csak egy lassúbb folyamat eredménye lesz.

Természetesen az így prognosztizált villamosenergia igény csak nagyobb távlatba, lassú fejlődést követően fog jelentkezni. Mint ahogy az összes közműre vonatkozóan megállapítást nyert reálisan rövidtávon a prognosztizált igénynek csak a 20 %-a kb. 100 kW villamosenergia teljesítmény igénynövekedés, a tervezés távlatában a kisebb igény-küszöb (3 kW) elérési prognózisának 50 %-a, 250 kW villamosenergia teljesítmény igénynövekedés várható, s a további igények jelentkezése reálisan csak nagyobb távlatra prognosztizálhatók.

A tervezés távlatába várható prognosztizált villamosenergia igény kielégítésére elsődlegesen a meglévő transzformátor helyek kapacitásnövelésével lenne kedvező a villamosenergia igényt kielégíteni, de várhatóan egy új transzformátor állomás telepítési igényével is kell a tervezés távlatában számolni.

A felesleges állóeszköz lekötés elkerülése érdekében hálózatot fejleszteni, továbbá transzformátor állomást létesíteni, meglévő transzformátornál gépcserét végrehajtani csak a ténylegesen konkrétan jelentkező igények kielégítésére szükséges. A tényleges beruházói igénybejelentéskor elégséges az igényelt villamosenergia ellátás módját és annak műszaki-gazdasági feltételeit meghatározni.

A meglévő közép- és kiefeszültségű hálózat oszlopokra szerelten került kivitelezésre, a település egységes hálózati rendszerének megőrzése érdekében az üzemeltető törekedne a szabadvezetékes elosztási rendszer további fenntartására. A település arculatformálása érdekében, az esztétikai igényeknek megfelelően azonban a hálózatok föld alatti elhelyezése javasolt. Első lépésként az új fejlesztési területeken kell a kiefeszültségű hálózatot földkábelbe fektetve kivitelezni. A már ellátott körzetekben fokozatosan, az aktuálissá váló hálózati rekonstrukció, a hálózatépítéssel járó karbantartás során kell a hálózatokat föld alá áthelyezni. A létesítendő új transzformátor állomásként már épített házas állomás telepítendő, és az oszloptranzformátorok rekonstrukciójakor épített állomásokra kell átépíteni. A közvilágítást is -a kiefeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt- lámpák helyett önálló közvilágítási lámpatestekkel kell megoldani.

Ezek természetesen többletköltséget jelentenek, de az esztétikus megjelenés a település vonzóképességét növeli. Tehát az igényesebb fektetési mód megvalósítása az új beépítésű területekre vonatkozik elsődlegesen, de fokozatosan a már beépített területen is érvényesíteni kell, így majd nagytávlatra elérhető lesz, hogy település szinten eltűnhessen a "dróthálózat" és tér nyíljon a kedvezőbb utcafásításra, utcabútorozásra.

A település közvilágítása szinte az egész településen a kiefeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejjel éppen csak a közlekedés biztonságát szolgálja. A település közvilágításának fejlesztése is szükséges. A közlekedés biztonság szolgálatán kívül, a vagyon és a személyi biztonság fokozott védelmét is ki kell elégíteni a közvilágításnak.

A fejlesztési területeken a közvilágítást energiatakarékos izzókkal, önálló lámpatestekkel kell megoldani. A lámpatestek energiaellátását közvilágítási földkábelrel kell biztosítani. A már

beépített területeken a közvilágítás korszerűsítését az utak rekonstrukciójához kapcsolódóan célszerű megvalósítani.

Földgázellátás

A település ellátására még nem épült ki a földgázellátó hálózat. A település körzetében a földgázellátás szolgáltatója a KÖGÁZ Rt.

2003-ban a földgázellátó nagy-középnomású gerincvezetékek már kiépültek Lókút és Akli-pusztá ellátására, így várhatóan a következő években az ellátó rendszert továbbépítik Pénzesgyőr ellátására is. Várhatóan a települések közötti gázszállító vezeték nagy-középnomású vezeték lesz, így ha az kiépül, akkor a település szélén egy nagyközép/középnomású gáznyomáscsökkentő berendezés létesítésére lesz szükség. Ettől a berendezéstől indul majd a közterületi elosztó hálózat, amely középnomáson fog üzemelni.

A fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisnyomású gáz előállítás telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal lesz megoldva. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben fognak elhelyezést nyerni, de szoktak ház falsíkjára is nyomásszabályozót felszerelni. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról lehet közvetlen az igényeket kielégíteni.

Hírközlés

Vezetékes hírközlési létesítmények

Pénzesgyőr vezetékes távközlési ellátását a Vivendi Telecom Rt. közel múltban Invitel Rt.-vé alakult szolgáltató biztosítja, amelyhez tartozik a korábbi Bakonytel Rt. A Székesfehérvár szekunder központhoz tartozó 49-es körzetszámú Veszprém primer központ Pénzesgyőr jelenlegi vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A település 88-as távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település vezetékes távközlési hálózata a Veszprém-Győr gerincvezetésekről ágazik le. A település jelenlegi vezetékes távközlési ellátottsága már majdnem teljes körű, azaz valamennyi távközlési igény kielégített.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat a településen oszlopokra szerelten épült. Meg kell jegyezni, hogy a távközlési hálózat számára többnyire önálló, saját oszlopsort helyeztek el. Így az utcákban jellemzően két oszlopsor található. Ezeknek az utcáknak az arcukat teljesen betöltik, az utcafásítás lehetőségét nehezítik az oszlopsorok.

A vezetékes távközlés bár műszaki megjelenésében közmű jellegű, szolgáltatása alanyi joggal történik. Ezért az igénylők ellátása is egyéni elbírálással, egyéni szerződéskötés alapján történik. A szükséges hálózatfejlesztést a szolgáltató saját beruházásként valósítja meg.

Az új fejlesztési területen célszerű az út-szabályozási szélességén belül, lehetőleg a járda alatt elhelyezni a távközlési kábelt, vagy alépítményt, amelyről megfelelő bekötéssel az igénylő ellátható.

A település arculatának alakítása megkívánja, hogy új fejlesztési területen vezetékes hálózat már kizárólag csak föld alatti elhelyezéssel létesüljön. Nagyobb távlatban fokozatosan, az útépítéshez kapcsolódóan, illetve a szükségessé váló hálózati rekonstrukció idején a meglévő hálózat föld alá történő áthelyezését is meg kell valósítani. A távközlési hálózat föld alatti elhelyezésével biztosítja az utcafásítás lehetőségét, amely a látványjavításon túl a mikroklímát is javítja.

A településen élők számára kedvező távközlési ellátottság ellenére célszerű nyilvános távbeszélő helyek kialakítása is, mivel a településen a vezeték nélküli távközlési lehetőség nem korlátlan, az üdülők, kirándulók távközlési igényének ellátására szükségesek a nyilvános beszélő helyek. Ezt lehetőleg kereskedelmi-szolgáltatási létesítményhez kapcsolódóan kellene megoldani.

A korszerű adatátvitel is egyelőre a vezetékes távközlési hálózaton keresztül oldható meg nagyobb biztonsággal.

A kedvező rádió-TV műsorvétel érdekében az épületenként elhelyezendő antenna helyett célszerűbb a kábeltévé hálózat kiépítése. Ezt a hálózatot a vezetékes távközlési hálózattal párhuzamosan kell a járdába -a föld alá- elhelyezni.

Vezeték nélküli hírközlési létesítmények

A távközlési ellátottságot lényegesen növeli a mobiltelefonok használata. A település topográfiai adottsága, a Bakony hegységben való elhelyezkedése miatt azonban az egyes szolgáltatók a megfelelő vételi lehetőséget biztosítani nem tudják. A vételi lehetőséghez szükséges antenna elhelyezés lehetőségét a természet védelme indokoltan korlátozza, így a vezetékes távközlés szerepe továbbra is meghatározó marad.

Az érvényes előírások szerint 6 m-es magasságot meghaladó közcélú, vagy iparági antennák, mikrohullámú létesítmények elhelyezése építési engedély kötelesek, annál kisebb magasságban elhelyezhető antennán, antenna tartó szerkezete építés engedély köteles. Az engedély kiadásának feltétele, hogy településképi vizsgálatok is készüljenek és a hely kijelölése az önkormányzattal együttműködésben történjen.

A kedvező műsorvétel érdekében egyéni antennák elhelyezését korlátozni célszerű. Az újabb fejlesztési területeken központi antenna rendszerhez csatlakozóan, kábelhálózat közvetítésével kell a műsorszórást megoldani, elkerülve az épületenként megjelenő antennák látványát. A már beépített területen is célszerű a hálózat kiépítése, föld alatti elhelyezéssel és a településképi javítása érdekében fokozatosan felszámolhatók az egyedi antennák.